

נאום הניצחון של ציפי לבני

הבחירות לִכְנָסֶת ה־18: מי ניצח; מי הפסיד; איך הצביעו

ציפי לבני ניצחה, אבל לא תהיה ראש הממשלה

בְּקִדְמָה לא יודעים אם לשמוח או לבכות. עד יומיים-שלושה לפני הבחירות, כמעט אף אחד לא האמין (גם לא הסקרים) כי קדימה תנצח ותקדים את הליכוד בבחירות לכנסת ה־18.

אבל זה קרה. קדימה ניצחה, וקיבלה מנדט אחד יותר מאשר הליכוד, 28 מול 27. הניצחון הוא קודם כל ניצחון אישי של ציפי לבני. היא הובילה את קדימה, וסִחֲפָה (משכה) אותה לניצחון. בימים האחרונים לפני הבחירות היא הצליחה למשוך אליה עשרות אלפי מצביעים, בעיקר ממפלגות השמאל ומציפור הנשים. ברגעים הראשונים היתה אופוריה (התלהבות) גדולה בקדימה. בקדימה היו בטוחים כי הניצחון של לבני יביא אותה אל כס (פיסא) ראש הממשלה. אבל ככל שעברו השעות, התברר כי השמחה היתה מוקדמת. ללבני אין כמעט שום סיכוי להקים ממשלה. אין לה אפשרות להשיג רוב של 61 חברי כנסת. הפער (המרחק) בין קדימה לליכוד, שהיה בתחילה שני מנדטים, ירד למנדט אחד.

לקדימה נשארו כנראה שתי דרכים: ממשלה עם הליכוד בראשות בנימין נתניהו (רוטציה לא באה בחשבון), או אופוזיציה.

ניצחון ברור לגוש הימין

גוש (מחנה) הימין ניצח בבחירות לכנסת ה־18. שש מפלגות הימין זכו ב־65 מנדטים, מול 55 מנדטים לגוש המרכז-שמאל-ערבים. זהו ניצחון ברור, וניצחון גדול בהשוואה לבחירות הקודמות. בכנסת ה־17 היו לגוש הימין 50 חברי כנסת, מול 70 לגוש המרכז-שמאל.

הניצחון של גוש הימין היה צפוי (לא בא בהפתעה). כל הסקרים הראו ניצחון לגוש הימין, פחות או

יותר בדומה לתוצאות הבחירות. הניצחון של גוש הימין בא בעיקר בגלל העלייה החדה בכוחו של הליכוד, מ־12 ל־27 מנדטים, ושל ישראל ביתנו מ־11 ל־15. הגוש הדתי והאיחוד הלאומי איבדו שלושה מנדטים.

הניצחון של גוש הימין מבטיח כמעט באופן סופי לבנימין נתניהו את ראשות הממשלה.

מפה קשה לגוש השמאל

גוש השמאל ספג (קיבל) בבחירות מכה קשה, הקשה ביותר מאז הקמת המדינה. לראשונה יהיה מספר חברי גוש השמאל בכנסת ה־18 נמוך מ־20 מנדטים: העבודה – שלושה-עשר; מרצ – שלושה. בדרך כלל סופרים גם את המפלגות הערביות כחלק מגוש השמאל, אם כי באופן מעשי (פרקטי) וגם אידיאולוגי, חלק מהמפלגות הערביות אינן קשורות לשמאל. העבודה איבדה בבחירות שישה מנדטים – כ־30% מכוחה, ומרצ איבדה שני מנדטים – 40% מכוחה.

מאז הקמת המדינה, היתה מפלגת העבודה המפלגה הגדולה או השנייה בגודלה בכנסת. בכנסת ה־18 היא תהיה המפלגה הרביעית. למרצ היו בעבר שנים-עשר חברי כנסת (1992), ובכנסת ה־18 היה תהיה אחת משלוש המפלגות הקטנות בכנסת (יחד עם הבית הלאומי ופל"ד).

מה גרם (הביא) לנפילה הגדולה של גוש השמאל בבחירות? לשאלה זאת יש כמה תשובות; עם זאת, במערכת הפוליטית מסכימים כולם, כי הסיבה העיקרית לנפילת השמאל היא המעבר של רבים מאנשי גוש השמאל – לקדימה.

קדימה שמרה על כוחה. היא איבדה אומנם חלק מהמצביעים שלה לליכוד, אבל קיבלה אותם בחזרה מגוש השמאל. הקמפיין של קדימה, כי ההצבעה לקדימה תמנע מבנימין נתניהו (לא תתן, לא תאפשר לו) להיבחר לראש הממשלה – הצליח מאוד.

רבים מאנשי גוש השמאל היו בטוחים כי הצבעה לקדימה תמנע מבייבי את ראשות הממשלה ותביא את ראשות הממשלה לציפי לבני, והיא תקים לאחר הבחירות ממשלה עם מפלגת העבודה. אבל לאחר הבחירות נכונה (חיפחה) להם אכזבה כפולה: בייבי יהיה ראש הממשלה, וגוש השמאל קיבל מכה קשה, שספק אם יתאושש ממנה (אם יתגבר עליה) בשנים הקרובות.

קדימה ניצחה בערים; הליכוד – בעיירות ובדרום

● תל־אביב וחיפה נתנו לקדימה את הניצחון בבחירות. בשתי הערים הגדולות השיגה קדימה בהרבה את הליכוד ואת המפלגות האחרות. בתל־אביב קיבלה קדימה כ־34% מהקולות; הליכוד – כ־19%. בחיפה קיבלה קדימה כ־28%, מול 20% שקיבל הליכוד. קדימה ניצחה גם ברוב הערים האחרות בארץ.

● הליכוד השיג ניצחון גדול בירושלים – כ־24% מול 12% לקדימה. הליכוד ניצח בערים בנגב ובדרום, שסבלו מפגיעות טילים במלחמה האחרונה (באר־שבע, שדרות ואשקלון).

● מפלגת העבודה קיבלה מכה קשה בעיירות הפיתוח – כחמישה אחוזים.

● ישראל ביתנו זכתה בהשגים במקומות שבהם זכה הליכוד. בין ערי הדרום היא ניצחה באשדוד.

● שינוי היסטורי היה בקיבוצים. לראשונה מאז הקמת המדינה, איבדה מפלגת העבודה את הרוב שהיה

הצילום: צביקה טישלר

נאום ההפסד של אהוד ברק

הצילום: עמית שאבי

נאום הניצחון של אביגדור ליברמן

הצילום: מיכאל קרמר

שמחת הניצחון של בנימין נתניהו

זה קורה בכל מערכת בחירות, ואנשים לא לומדים לקח. הם מבזבזים עשרות אלפי שקלים על תשדירי בחירות, וממלאים את הקלפיות באותיות ופתיקים. גם אם אחוז החסימה יעלה ל-3-4 אחוזים, לא ייעלמו כנראה המפלגות הקטנות מהמפה.

התגובות בעולם: ממשלת ימין לא תקדם את השלום

מדינות דמוקרטיות אינן נוהגות להתערב בעניינים פנימיים של מדינות אחרות; לכן לא היו תגובות רשמיות בארה"ב ובאירופה על תוצאות הבחירות. אבל בשיחות לא רשמיות ובכלי התקשורת, הדעה היא כי ממשלת ימין אינה טובה לישראל. היא לא תקדם את תהליך השלום, וגם לא תוכל להתמודד עם המשבר הכלכלי הקשה, העובר על העולם ופוגע גם בישראל. מנהיגים אירופיים היו רוצים לראות ממשלת ימין-מרכז (הליכוד וקדימה) בישראל. הגדיל לעשות מכולם ראש ממשלת תורפה רג'פ ארדואן, שאמר כי תוצאות הבחירות בישראל צובעות בצבע שחור את עתיד המזרח התיכון.

רשומים כחמישה מיליון ו-300 אלף בוחרים, אבל כחצי מיליון מהם לא נמצאים בארץ, והיה ברור שהם לא יצביעו.

מבין בעלי זכות הבחירה שהיו בארץ (פארבעה מיליון ו-800 אלף) הצביעו כ-73 אחוזים. זהו שיעור הצבעה גבוה. כך נכון יותר למדוד את שיעור המצביעים. מבין חמישה מיליון ו-300 אלף בעלי זכות הבחירה הרשומים בפנקס הבוחרים, הצביעו כ-65%.

המפלגות הקטנות: חבל על הזמן, חבל על הפסד

33 רשימות התמודדו בבחירות לכנסת ה-18. רק 12 מפלגות זכו במנדטים. 21 רשימות לא עברו את אחוז החסימה (שני אחוזים). כמאה אלף קולות הלכו לאיבוד.

מלבדתחילה (מהתחלה) היה ברור כי במקרה הטוב, יעברו רשימה אחת או שתיים את אחוז החסימה; אבל גם זה לא קרה. שלוש המפלגות "הגדולות" מבין הקטנות – ממד הירוקה, הגמלאים והירוקים – קיבלו פחות מאחוז כל אחת.

לה בתנועה הקיבוצית. קדימה קיבלה כ-31 אחוזים מהקולות – בחצי אחוז יותר ממפלגת העבודה. גם מרצ איבדה קולות רבים, וזכתה בכ-18%. גוש הימין קיבל בקיבוצים כ-16%.

- במגזר (פסקטור) הערבי, קיבלו שלוש המפלגות הערביות כ-82 אחוזים. הם עלו מ-10 ל-11 מנדטים. את המנדט הנוסף קיבלה חד"ש, שזכתה הפעם למספר קולות רב גם בין היהודים (2.3% בת"א).
- שיעור ההצבעה במגזר הערבי היה נמוך – כ-57%, ושיעור המצביעים למפלגות ציוניות ירד מ-28% ל-18%.

הפתעה: שיעור הצבעה גבוה ממה שחשבו

לפני הבחירות היה חשש (ראגה) כי שיעור המצביעים יהיה נמוך, כמו בבחירות הקודמות, ואולי אף נמוך יותר. גם מזג האוויר הסוער לא הבטיח שיעור הצבעה גבוה. עם זאת היתה הפתעה. שיעור ההצבעה היה גבוה יחסית. השאלה היא גם, איך מודדים את שיעור ההצבעה. בפנקס הבוחרים היו

נשיא המדינה שמעון פרס מצביע

מרכז-שמאל-ערבים	גוש הימין	כך בחרה ישראל את הכנסת ה-18	
קדימה - 28	הליכוד - 27	האיחוד הלאומי - 4	קדימה - 28
העבודה - 13	ישראל ביתנו - 15	חדש - 4	הליכוד - 27
מרצ - 3	ש"ס - 11	רע"ם-תע"ל - 4	ישראל ביתנו - 15
המפלגות הערביות - 11	יהדות התורה - 5	הבית היהודי - 3	העבודה - 13
	האיחוד הלאומי - 4	מרצ - 3	ש"ס - 11
	הבית היהודי - 3	בל"ד - 3	יהדות התורה - 5
55	65	120	